

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnístvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnístvo „Slov. Naroda“.

Interpelacija poslanca grofa Lažanskega in tovarišev

do ekselence gospoda ministerskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih zadev.

Kakor se je te dni v javnih listih čitalo, izdal je deželni predsednik koroški na podrejena mu okrajna glavarstva nastopno naredbo:

„Slavnosti, ki jo je dne 8. in 9. tega meseca priredilo telovadno društvo v Ljubljani, udeležil se je tudi deželni poslanec Gregor Einspieler, kateri je povodom nekega banketa v imenu vseh prisotnih Slovencev odposlal telegram vladiki Strossmayerju.

Ker se iz tega sme domnevati, da Einspieler mej slovenskim prebivalstvom Koroške agituje v zmislu tega škofa znanih teženj, prosim Vaše blagorodje izvršuje naročilo njegove ekselence gospoda ministra notranjih zadev,

da Einspielerja v njegovem občevanju s slovenskim prebivalstvom strogo, a neočividno nadzorujete in me o rezultatih tega nadzovanja obvestite.“

Podpisanci stavijo do nj. ekselence vprašanje:

1.) Ali je njegova ekselence v resnici uplivala na prej omenjeno naredbo ter deželni poslanec Gregor Einspieler stavi pod nekakšno policijsko nadzorstvo, oziroma, da se tega poslanca občevanje ž njegovimi volilci strogo, a neočividno nadzoruje?

2.) Meni li gospod ministerski predsednik, da je odpošiljatev telegrama na katoliškega škofa državi nevarno dejanje?

3.) Katere posebne naredbe je menil gospod ministerski predsednik z besedami: strogo, a neočividno nadzorstvo, in

4.) Kako misli gospod ministerski predsednik preprečiti, da se z naročenim „strogim, a neočividnim nadzorstvom“ ne bode omejevalo ali pa oviralo svobodno, v zakonu utemeljeno občevanje poslanca in njegovih volilcev?

Na Dunaji dne 24. aprila 1890.

Dr. Engel. — Dr. Greg. — Spindler. — Janda. — Dr. Vitezić. — Dr. V. Kounic. — Lažanski. — Dr. Blažek. — Dr. Herold. — Ozarkiewicz. — Pernerstorfer. — Dr. Vašaty. — Perić. — Borčić. — Dr. Kronawetter. — Eichhorn. — Dr. Masovčić. — Kreuzig.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča

v državnem zboru dne 22. aprila 1890.

(Dalje.)

Vsak izmed nas je kaj neprijetnega doživel, in je nevoljen ostavil Trst. To so dejstva, katera zahtevajo pomislika, katera označujejo položaj v Trstu. Recimo, gospoda moja, da bi bilo le 50 ali 20 članov italijanskega parlamenta prišlo v Trst, s kakim slavljem bi jih bili vsprejeli (Živahno odobravanje na desnici), kako bi jih bili častili in jim prerediti prijetno bivanje. (Odobravanje na desnici.)

Politika prejšnjega namestnika se je bila ponesečila. Njene napake dovele so do tega, da je

irredentizem jel razjedati vse sloge, vse razmere v Trstu in Primorji. Položaj je bil postal neznošen in moralo je priti do premene. Prav oddahnili smo se, ko je prišla prememba, zlasti slovenski narod se je oddahnil, ko je pal mož, ki je z železno roko zatiral vsako slovensko gibanje. (Poslanec Šuklje: Tako je!)

Bilo je najboljšo upanje, da se bodo razmere ugodno zasukale.

Vojaški strokovni list „Reichswehr“, gotovo poklican in nepristranski organ (Prav res! na desnici) se je bil izrekel, da ne gre, da bi se v Trstu nadaljevala italijanska politika, da se ni moč opirati na italijanski element. Za nemško politiko pa ni tal.

Ta list sam je svetoval, da bi se nadalje vlada opirala na slovenski element, ki je tako v večini. (Klici na levici: Oho!) Prosim ne posegajte mi v besedo. „Reichswehr“ bode gotovo nepristranski vir. „Reichswehr“ kaže na Dalmacijo in na upravo Rodičevo in na njene uspehe, in pravi, da odkar je bil Rodič namestnik je irredenta Dalmacijo izbrisala izmed dežel, katere ima pridobiti Italija.

Pa naj svet pride od koder koli, zmenili se neso zanj.

Vlado v Trstu so dali v roke možu, ki je tudi dosedaj se ondu udeleževal vladanja. Dvomit moramo, da bi mož, pred katerega očmi je irredenta vzrasla in se okrepcala, imel dovolj moči, da bi jo pobijal in zatrl, naj bi že tudi imel dobro voljo.

Če pogledamo razmere, kakor so se razvile v Trstu, odkar so se zvršile osobne premembe pri vladi, tega ne moremo upati. Pričakovalo se je zlasti od volitev, da bodo razmere premenile v za Avstrijo prijaznejem svitu. Kaj se je pa doseglo? Namesto štirih skrajnih mož volili so v mestni in deželni zastop štiri zmernejše člane. Mej njimi je tudi notar dr. Piccoli, ki je v aferi z italijanskim konzulom Durandom igral protiaustrijsko ulogo.

Deželni in mestni zastop sta bila sestavljena in prejšnji župan je bil zopet voljen.

Že v prvem nagovoru se je pa postavil na stališče, ki ni posebno pripravno, da bi Slovenci mogli dobiti zaupanje v mestni zastop ali pa v vlado.

LISTEK.

Češko dijaštvo.

(Dalje.)

Da so moravski in šleski Čehi za Čehi v kraljestvu tako daleč zaostali, kar se tiče narodne zavesti in politične zrelosti, temu je poleg inega zgodovinskega razvoja in različnih drugih okolnosti uzrok tudi to, da je tam nedostajalo narodnega dijaštva, ker neimajoč pravega središča, kakeršno je za Čehi v kraljestvu Praško vseučilišče in politehnika, razkropilo se je češko-moravsko in šlesko dijaštvo, kar ga je bilo, po različnih tujih zavodih: godilo se mu je, kakor se je godilo in se še godi dijaštvu slovenskemu.

Ne dá se oporekati, da ima vsak narod v velikošolski mladini znaten del svoje inteligencije. Ali iz tega velikega zaklada narodnega razumníštva ima narod le tedaj neposredne koristi, ako ta zaklad ne leži zakopan, ampak se vzajemno z ostalimi činitelji porablja v obči prospéh. In iz ravno označenega delovanja češkega dijaštva sledi, da narod češki ima dejanski in neposredno od svojega

dijaštva obilnih koristij in da je torej češki dijak že kot dijak važen faktor v narodnem življenju, kar bi se o slovenskem njegovem kolegi — vsaj za naše dobe — jedva reči moglo. — Vsekakor ne smemo pri tem pozabiti, da je že od nekdanj ogromen razloček v razmerah, v katerih živi in se izobražuje češko in v katerih slovensko dijaštvo. Odgoja češkega dijaka vrši se od prvega početka na osnovnih šolah do poslednje stopinje akademičnih študij na velikih šolah izključno na narodni podlagi. Osnovne šole bile so celó za osvjetljenega absolutizma, ko se je po naredbi Jožefa II. imela uvesti v vse šole in urade nemščina, na deželi in tudi nižji rãredi po čeških mestih češke. Sedaj se nemščina na osnovnih šolah v čeških okrajih načelno nikjer ne poučuje. Na čeških srednjih šolah, katerih imajo Čehi 57 (gimnazij in realk) predavata se nemščina in francoščina kot učna predmeta, in dijak more si iz obeh izvoliti, in le jeden je zanj potem obvezen predmet. Češkega dijaka izobražuje domači češki učitelj, kateri mu nepristranski pove in pojasni, kaj so bili in kaj so Čehi in njih olikan slovanski jezik. Da zapusti torej češki dijak srednjo šolo s popolnoma drugačnimi nazori o svojem narodu in slovanstvu sploh

nego oni slovenski dijaki, katerim so učitelji strogo, nacionalni Nemci, tedaj prečesto in rebus slavicus pristranski ali pa tudi nevešči profesorji ali celo — renegati, je do cela naravno.

Kar so se ustanovile v Pragi češke velike šole (vseučilišče l. 1882., politehnika l. 1869.), postala je za češkega dijaka nemščina brez mala nepotrebna, ker po sedanji naredbi morajo le pravniki, ki želé nastopiti državno službo, pri poslednjih državnih izpiti napraviti v enem predmetu skušnjo v nemškem jeziku. — Nasproti temu smemo pač trnjevo imenovati pot, po kateri mora hoditi slovenski dijak. Izročeni se skoro izključno odgoji matere germanske. Ima se boriti ne le z vsemi težkočami tujega jezika, preti mu mnogokrat celó nevarnost, da mu tuji vzduh, ki vlada po nekaterih naših srednjih šolah, zaduši popolnoma narodni čut. Materinemu jeziku odmerjen je le skromen čas (izimši gimnazije na Kranjskem), kar ima žalostno posledico, da je občevalni jezik slovenskega dijaštva navadno jezik nemški. O slovanstvu izve slovenski dijak le pičlo malo in še to so često nazori, kakeršne navadno razširja o slovanstvu nemška učenost. Da nema torej visokih in bodrejših pojmov o svojem narodu in o književnem in kulturnem napredku slo-

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto glid. 4.60; za pol leta
 glid. 2.30; za četrt leta glid. 1.15.

Tuji:
 30. aprila.

Pri **Slonu**: Mayer, Hahn, Hirschler z Dunaja. — Muley iz Celoveca. — Wagner, Jurkotič, Mischitz, Miklauz, iz Pulja. — Kožuh iz Stare Loke. — Premrov iz Št. Vida. Luteršek iz Zagreba. — Klein, Oberstein, Hufnagel, pl. Ambrosch, grofinja Egger iz Grada. — Rokko iz Gorice. — Pri **Maliči**: Steiner, Pernold, Horovitz, Freiburger z Dunaja. — Dr. Muley, Mayer iz Grada. — Theiner iz Monakovega. — pl. Dulony iz Berlina. — Pri **Virantu**: Novak, Fojtel, iz Gradaca. — Polš iz Zužemberka. — Zagar iz Trebelnega. — Paulin iz Beljaka.

Tržne cene v Ljubljani
 dne 30. aprila t. l.

Pšenica, hktl.	7 33	Špeh povojen, kgr.	58
Rež,	5 33	Surovo maslo,	90
Ječmen,	5 —	Jajca, jedno,	2
Oves,	3 66	Mleko, liter,	8
Ajda,	5 33	Goveje meso, kgr.	60
Proso,	5 16	Telečje	58
Koruzna,	4 66	Svinjsko	60
Krompir,	3 48	Koštranovo	34
Leča,	11 —	Pišanec	50
Grah,	10 —	Golob	17
Fizol,	9 —	Seno, 100 kile	2 50
Maslo, kgr.	1 —	Slama,	2 23
Mast,	71 —	Drva, trda, 4 metr.	6 60
Špeh frišen	5 —	„ mehka, 4	4 20

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30. aprila	7. zjutraj	736.6 mm.	6.2° C	sl. vzh.	jas.	
	2. popol.	736.2 mm.	15.8° C	z. jz.	d. jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	737.4 mm.	10.4° C	sl. jz.	jas.	

Srednja temperatura 10.8°, za 0.3° pod normalom.

4% državne srečke iz l. 1854	250 glid.	131 glid. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	178
Ogerska zlata renta 4%	102	20
Ogerska papirna renta 5%	99	30
Dunava reg. srečke 5%	100 glid.	129
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	117	—
Kreditne srečke	100 glid.	—
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	145
Tramway-društ. velj. 170 glid. a. v.	213	75

Dunajska borza
 dne 1. maja t. l.
 (Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	89.30	89.60
Srebrna renta	89.70	89.95
Zlata renta	109.65	109.60
5% marena renta	100.90	101.10
Akcije narodne banke	942.00	943.00
Kreditne akcije	295.00	296.50
London	118.05	118.00
Srebro	—	—
Napol.	9.40 1/2	9.40 1/2
C. kr. cekini	5.60	5.60
Neuške marke	58.00	58.02 1/2

Več sto veder starega bizeljskega vina je na prodaj.
 Vpraša se pri Leonhartu del Cott-u v Brežicah. (348-2)

VIZITNICE
 priporoča
NARODNA TISKARNA
 v Ljubljani.

Trgovina z železnino
ALBINA C. AHČINA
 v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8
 ima vedno bogato zalogo
stavninskega orodja:
 lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, zapahov, žbljev iz drota, vijakov, železa, pleha, drota, mesinga, bakra, kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubštokov) ter vrtalnih strojev za ključarje in kovače, kladov, sveder, obličev, pil in dlet, kakor tudi dinamita, užigalnih vrvic in kapije.
 Staro železo, mesing, baker, kositar, cink in svinec
 kupuje se vedno po najvišjih cenah. (77-9)

V blagovoljno zanimanje!
 S spoštovanjem podpisani si usoja s tem udano naznaniti, da s **1. majem t. l.** zopet prevzame
restavratorijo hôtela „Pri Slonu“
 in da se bode na vso moč potrudil, da ustreže popolnoma vsem zahtevam velenjenih gostov.
 Za blagovoljno obnovo zaupanja, katero se mu je prej v tako obilnej meri skazalo, in za prav obilni obisk prosi
 najudaneje
Ivan Hafner.
 (351-2)

Trgovina z železnino
ALBINA C. AHČINA
 v Ljubljani
 Gledališke ulice št. 8
 priporoča svojo
 bogato zalogo **poljedelskega orodja**, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriških gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vender trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, šteselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za vozove, itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žbljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.
 Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (75-8)

Fin med v satovji
 kilo 70 kr.; od 1 kile naprej pošilja se tudi po pošti. — Za čebelarje
pristni garantirani pitanec
 v kositrnih škatljah po 5 kilo, a kilo 60 kr., (škatlja 30 kr.), pošilja se po pošti proti predplačilu ali poštenu povzetju.
OROSLAV DOLENEC
 svečar, (335-3)
 trgovina z voskom in medom.

Najboljša
Brnska sukna
 razpošilja po originalnih tovarniških cenah
 tovarena finega sukna
SIEGEL-IMHOF
 v Brnu.
 Za elegantno pomladno in poletno moško obleko
 zadosti je **1 odrezek** v dolžnosti 3-10 metra, to je 4 Dun. vatli. 1 odrezek velja:
 gl. 4.80 iz navadne
 gl. 7.75 iz fine
 gl. 10.50 iz jako fine
 gl. 12.40 iz najfinejše
 (129) pristne (20)
ovčje volne.
 Nadalje so v največji izbiri: a svilo pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, predpisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-bлага itd. itd.
 Za dobro blago, natančno uzoren odgovarjajo in točno dopošiljatev se jamči.
 Uzorec zastoj i franko.

Novo strelišče.
 S tem uljudno naznanjam, da sem že vrt odprl in se bodem prizadeval z dobro postrežbo, z gorkimi in mrzlimi jedili, kavo, čokolado, kakao, nadalje z izvrstnimi bizeljskimi in dolenskiimi vini, s priljubljenim marcnim pivom iz pivovarne Reininghaus v Gradci svoje p. n. goste najbolje postreči.
 Z velespoštovanjem
Andrej Zaller
 restavratér.
 (352-1)

Zobozdravnik
AVGUST SCHWEIGER
 ordinuje vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.
 Stanuje (908-53)
 v hôtelu „Pri Maliči“, II. nadstropje, št. 23.
 Nova neprekosljiva Pariška plomba, priznana od avtoritet za najboljšo, zobem jednake barve ter nadomesti svoje trajnosti zlato plombo.
 Umetne zobe in cela zobovja ustavlja po najnovjših ameriških metodah, ne da bi se odstranile korenine. Za vsak komad jamči.

Staro-preskušeno proti želtotnim boleznim.
Rogatska Stajerska
deželna slatina
 Najboljša osveževalna pijača.
Tempeljski vrelec
 in
Styria-vrelec.
 Vedno sveža, najmočnejša polnitev v novosezidanej polnilnej jami z direktnim tokom iz studenca.
 Dobiva se: Pri upravi slatine v Rogatei-Slatini, v vseh prodajalnicah mineralnih vod, boljših specerijskih in droguerijskih prodajalnicah in lekarnah in v deželnej hiši v Gradci. (289-2)